

det gøres klart, at militær bistand mellem NATO-lande fortsat ligger i NATO-regi.

For Danmarks vedkommende betyder forsvarsforbeholdet, at Danmark ikke deltager i den del af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der har indvirkning på forsvarsområdet. Det danske forsvarsforbehold har allerede haft den konsekvens, at Danmark ikke kunne deltage i EU's militære krisestyringsoperationer i FYROM og Den Demokratiske Republik Congo og heller ikke vil kunne deltage i den militære del af EU krisestyringsopgaver i Bosnien. Danmark deltog ikke i vedtagelsen af oprettelsen af forsvarsagenturet, ligesom Danmark ikke kan deltage i agenturets arbejde. Danmark vil heller ikke kunne deltage i permanent struktureret samarbejde om udvikling af militær kapacitet, ligesom forsvarsforbeholdet indebærer, at Danmark ikke på dette grundlag kan stille militær kapacitet til rådighed for EU i forbindelse med et angreb på et andet medlemsland. Dette hindrer selvsagt ikke, at Danmark kan yde militær bistand på et andet grundlag, herunder i særdeleshed på grundlag af art. 5 i NATO-traktaten. Se i øvrigt kapitel 13 om de danske forbehold.

6.3 Den fælles handelspolitik

Den fælles handelspolitik bevares i store træk uændret og fastholdes som enekompetence for EU. Forfatningstraktaten rummer enkelte ændringer, særligt i forhold til beslutningsprocedurerne.

Rammerne for den fælles handelspolitik fastlægges fremover ved europæiske love og rammelove. Det vil sige, at Europa-Parlamentet som noget nyt bliver medlovgiver på EU's handelspolitik.

Ved forhandling og indgåelse af handelsaftaler er hovedreglen som hidtil kvalificeret flertal i Rådet, jf. art. III-315, stk. 4. På visse områder (tjenesteydelser, intellektuelle ejendomsrettigheder og - nyt i forfatningstraktaten - direkte investeringer) anvendes dog samme beslutningsprocedure (enstemmighed / kvalificeret flertal) for forhandling og indgåelse af internationale handelsaftaler som for vedtagelse af interne EU-regler.

Aftaler om tjenesteydelser inden for det kulturelle og audiovisuelle område har som hidtil en særstatus. Det samme gælder aftaler om tjenesteydelser inden for uddannelse, sundhed og sociale anliggender, selv om Konventet foreslog at

overgå til kvalificeret flertal på disse områder. Hidtil har forhandling og indgåelse af handelsaftaler om sådanne tjenesteydelser krævet såvel en fællesskabsafgørelse som en mellemstatslig overenskomst. Forfatningstraktaten ophæver denne bestemmelse i tråd med forfatningstraktatens grundlæggende opbygning og definitionen af EU som ét samlet folkeretssubjekt med status af juridisk person, der kan indgå bindende aftaler med internationale organisationer og tredjelande. Til gengæld præciserer forfatningstraktaten, at der gælder enstemmighed for indgåelse og forhandling af handelsaftaler om kulturelle og audiovisuelle tjenesteydelser, der risikerer at bringe EU's kulturelle og sproglige mangfoldighed i fare, samt om sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige tjenesteydelser, når de risikerer at forstyrre den nationale tilrettelæggelse af sådanne tjenester alvorligt, samt at bringe medlemslandenes ansvar for levering heraf i fare. Det betyder, at Kommissionen, når den fremlægger et forslag til forhandling eller indgåelse af internationale handelsaftaler på disse områder, som noget nyt må vurdere betydningen af en handelsaftale om kulturelle og audiovisuelle tjenesteydelser for EU's kulturelle og sproglige mangfoldighed, henholdsvis den nationale tilrettelæggelse og levering af sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige tjenesteydelser.

Forfatningstraktaten viderefører desuden den nuværende traktats bestemmelser om, at aftaler på transportområdet indgås på grundlag af traktatens bestemmelser om transportpolitikken og den fælles procedurebestemmelse for internationale aftaler, jf. art. III-315, stk. 5. Også understregningen af, at internationale handelsaftaler ikke berører kompetencedelingen mellem EU og medlemslandene, og at de ikke kan føre til harmonisering, i det omfang forfatningen udelukker en sådan harmonisering, fastholdes, jf. art. III-315, stk. 6.

6.4 Samarbejde med tredjelande og humanitær bistand

EU's og medlemslandenes udviklingssamarbejde, deres økonomiske, finansielle og tekniske samarbejde med ikke-udviklingslande og deres humanitære bistandsoperationer skal komplementere og forstærke hinanden.

Forfatningstraktatens bestemmelser om udviklingsbistand og samarbejdet med ikke-udviklingslande, herunder finansiell bistand, fasthol-